

Số: 165/BC-BKTNS

Hà Nội, ngày 24 tháng 11 năm 2025

BÁO CÁO THẨM TRA

Tờ trình và dự thảo Nghị quyết về định mức phân bổ ngân sách và tỷ lệ (%) đối với các khoản thu phân chia giữa các cấp ngân sách thành phố Hà Nội
(Ban Kinh tế - Ngân sách trình HĐND Thành phố khóa XVI,
Kỳ họp thứ 28)

Kính gửi: Hội đồng nhân dân thành phố Hà Nội

Thực hiện quy định của Luật, phân công của Thường trực HĐND Thành phố, Ban Kinh tế - Ngân sách đã chủ trì, phối hợp với các Ban của HĐND Thành phố tổ chức thẩm tra Tờ trình số 428/TTr-UBND ngày 21/11/2025 của UBND thành phố Hà Nội và dự thảo Nghị quyết của HĐND Thành phố về định mức phân bổ ngân sách và tỷ lệ phần trăm (%) đối với các khoản thu phân chia giữa các cấp ngân sách thành phố Hà Nội. Ban Kinh tế - Ngân sách báo cáo HĐND Thành phố ý kiến thẩm tra như sau:

I. Sự cần thiết và căn cứ ban hành Nghị quyết

Thủ đô đang triển khai mạnh mẽ phân cấp, phân quyền nhằm tăng cường tính tự chủ, chủ động và hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước đặc biệt là tại cấp cơ sở¹. Thành phố đã ban hành các văn bản quy phạm pháp luật về phân cấp quản lý nhà nước một số lĩnh vực kinh tế - xã hội; phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách. Việc ban hành Nghị quyết về định mức phân bổ ngân sách và tỷ lệ phần trăm (%) phân chia nguồn thu giữa các cấp ngân sách để hoàn thiện hệ thống pháp lý cho cơ chế phân cấp, phân quyền của Hà Nội, đảm bảo nguyên tắc cốt lõi “phân cấp nhiệm vụ phải gắn liền với đảm bảo nguồn lực tài chính tương xứng”.

Căn cứ quy định tại khoản 9 Điều 31 Luật Ngân sách nhà nước năm 2025, UBND Thành phố trình HĐND Thành phố ban hành Nghị quyết về định mức phân bổ ngân sách và tỷ lệ phần trăm (%) đối với các khoản thu phân chia giữa các cấp ngân sách thành phố Hà Nội là cần thiết, thuộc thẩm quyền của HĐND Thành phố nhằm đảm bảo tính liên tục và ổn định trong công tác tài chính ngân sách của Thành phố Hà Nội từ năm ngân sách 2026, là cơ sở trong việc lập, giao

¹ Quy định mới liên quan đến phân cấp, phân quyền của Thành phố: Nghị quyết số 28/2025/NQ-HĐND ngày 29/9/2025 của HĐND Thành phố về phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách của thành phố Hà Nội được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị quyết số 46/2025/NQ-HĐND ngày 13/11/2025 của HĐND Thành phố; Quyết định số 61/2025/QĐ-UBND ngày 26/9/2025 của UBND Thành phố về phân cấp và quy định thẩm quyền quản lý nhà nước một số lĩnh vực kinh tế - xã hội trên địa bàn thành phố Hà Nội được sửa đổi, bổ sung bởi Quyết định số 69/2025/QĐ-UBND ngày 12/11/2025 của UBND Thành phố.

và phân bổ dự toán ngân sách năm 2026 và những năm tiếp theo cho các cơ quan, đơn vị và chính quyền cấp xã/phường trên toàn địa bàn Thành phố.

II. Hồ sơ UBND Thành phố trình

1. Hồ sơ trình gồm:

- Tờ trình số 428/TTr-UBND ngày 21/11/2025 của UBND thành phố Hà Nội kèm theo dự thảo Nghị quyết về định mức phân bổ ngân sách và tỷ lệ phần trăm (%) đối với các khoản thu phân chia giữa các cấp ngân sách thành phố Hà Nội

- Báo cáo số 336/BC-STP ngày 17/11/2025 của Sở Tư pháp thẩm định dự thảo Nghị quyết.

- Báo cáo số 14578/BC-STC ngày 18/11/2025 giải trình, tiếp thu ý kiến thẩm định hồ sơ dự thảo Nghị quyết.

- Bảng tổng hợp kiến nghị, đề xuất, giải trình ý kiến góp ý đối với dự thảo Nghị quyết.

- Bảng tổng hợp so sánh định mức phân bổ giai đoạn 2023-2025 và từ năm 2026.

Hồ sơ trình đảm bảo đầy đủ theo quy định tại Điều 47 Nghị định số 78/2025/NĐ-CP ngày 01/4/2025 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp để tổ chức, hướng dẫn thi hành Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật.

2. Về quy trình xây dựng dự thảo nghị quyết

Nghị quyết quy định định mức phân bổ ngân sách và tỷ lệ phần trăm (%) đối với các khoản thu phân chia giữa các cấp ngân sách thành phố Hà Nội là văn bản quy phạm pháp luật, đã được UBND Thành phố đăng ký và chỉ đạo tổ chức xây dựng theo đúng quy định của Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật năm 2025. Đơn vị được giao chủ trì đã lấy ý kiến các tổ chức, cá nhân liên quan và lấy ý kiến của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam Thành phố. Như vậy, việc xây dựng dự thảo Nghị quyết đã tuân thủ quy trình theo quy định.

III. Về nội dung trình và dự thảo Nghị quyết

1. Định mức phân bổ ngân sách chi ngân sách của thành phố Hà Nội

1.1 Về định mức phân bổ nguồn vốn đầu tư xây dựng cơ bản

UBND Thành phố trình định mức phân bổ nguồn vốn ĐTXDCB về cơ bản đã kế thừa những nguyên tắc được áp dụng trong giai đoạn trước, đảm bảo tuân thủ các nguyên tắc, quy định của Trung ương² và cơ chế đặc thù của Thành phố³.

² Nghị quyết số 70/2025/UBTVQH15 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về nguyên tắc, tiêu chí, định mức phân bổ vốn đầu tư công giai đoạn 2026-2030; Quyết định số 26/2020/QĐ-TTg ngày 14/9/2020 của Thủ tướng Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Nghị quyết số 973/2020/UBTVQH14 ngày 08/7/2020 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về các nguyên tắc, tiêu chí và định mức phân bổ vốn đầu tư công nguồn ngân sách nhà nước giai đoạn 2021-2025; Luật Thủ đô số 39/2024/QH15.

³ Nghị quyết số 28/2025/NQ-HĐND ngày 29/9/2025 của HĐND Thành phố về phân cấp nguồn thu, nhiệm vụ chi giữa các cấp ngân sách của thành phố Hà Nội được sửa đổi, bổ sung bởi Nghị quyết số 46/2025/NQ-HĐND ngày

Để đáp ứng yêu cầu của Luật Thủ đô và các quyết định phân cấp mới, UBND Thành phố đề xuất những nội dung như: tăng cường vốn cho cấp cơ sở theo phân cấp quản lý (để đảm bảo cho cấp xã có đủ vốn chủ động đầu tư, nâng cấp, cải tạo các công trình do mình quản lý); ưu tiên vốn cho các lĩnh vực chiến lược đặc thù (để thực hiện các mục tiêu lớn của Thủ đô, định mức cân bổ sung tiêu chí ưu tiên cho các lĩnh vực mới như chuyển đổi số, hạ tầng công nghệ thông tin, phát triển đô thị thông minh và các dự án về môi trường lớn nằm trong các chương trình mục tiêu của Thành phố theo Luật Thủ đô. Ban Kinh tế - Ngân sách thống nhất và đánh giá cao nỗ lực của UBND Thành phố trong việc xây dựng định mức phân bổ nguồn vốn ĐTXDCB gắn liền với tinh thần phân cấp, phân quyền.

Tuy nhiên, đối chiếu với số liệu cụ thể tính toán theo định mức phân bổ này ở dự toán ngân sách năm 2026 mà UBND đang trình HĐND cho thấy còn bất cập khi tổng nguồn vốn XDCB tập trung phân cấp chỉ bằng chưa tới 50% so với tổng số bổ sung mục tiêu của ngân sách cấp Thành phố cho các xã phường chi đầu tư XDCB⁴. Như vậy, chưa đủ căn cứ để xác định định mức phân bổ vốn ĐTXDCB cho ngân sách cấp xã là tương xứng với khối lượng công việc quản lý và đầu tư đã được chuyển giao thẩm quyền (theo quy định về phân cấp quản lý nhà nước một số lĩnh vực kinh tế - xã hội và phân cấp nhiệm vụ chi trên địa bàn Thành phố đã được quyết định). Đề nghị UBND Thành phố giải trình bổ sung về định mức phân bổ vốn ĐTXDCB này để đảm bảo nguyên tắc phân cấp nhiệm vụ đi kèm với chuyển giao nguồn lực tài chính cần thiết để thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn được phân cấp, tránh tình trạng xin – cho trong điều hành ngân sách chính quyền địa phương các cấp.

1.2. Về định mức phân bổ chi thường xuyên

Định mức phân bổ chi thường xuyên có vai trò quyết định đến hiệu lực thực thi các chính sách phân cấp, phân quyền. Về cơ bản định mức phân bổ chi thường xuyên được UBND Thành phố xây dựng đảm bảo tuân thủ nguyên tắc chung của Luật Ngân sách Nhà nước, phù hợp với các yêu cầu thực tiễn đặc thù của Thủ đô trong giai đoạn mới, đảm bảo tính toán nhu cầu chi hợp lý của từng cấp ngân sách, tăng tính tự chủ, tiết kiệm và bảo đảm chi cho an sinh xã hội, quốc phòng, an ninh theo quy định của pháp luật.

Các mức tăng định mức chi thường xuyên theo đề xuất của UBND Thành phố cơ bản đảm bảo cho các chế độ, chính sách tài chính bắt buộc theo quy định của Trung ương, bù đắp và bổ sung kinh phí thực hiện các nhiệm vụ đã được chuyển giao từ cấp trên về cấp xã.

13/11/2025 của HĐND Thành phố; Quyết định số 61/2025/QĐ-UBND ngày 26/9/2025 của UBND Thành phố về phân cấp và quy định thẩm quyền quản lý nhà nước một số lĩnh vực kinh tế - xã hội trên địa bàn thành phố Hà Nội được sửa đổi, bổ sung bởi Quyết định số 69/2025/QĐ-UBND ngày 12/11/2025 của UBND Thành phố.

⁴ Theo dự toán ngân sách năm 2026 do UBND Thành phố trình tại báo cáo số 424/BC-UBND ngày 21/11/2025, tổng nguồn vốn XDCB tập trung phân cấp cho 126 phường, xã là 12.218 tỷ đồng, số ngân sách cấp Thành phố bổ sung mục tiêu chi ĐTXDCB cho phường, xã là hơn 24.746 tỷ đồng.

Bên cạnh đó, để đảm bảo mục tiêu nâng cao năng lực và hiệu quả hoạt động của chính quyền cơ sở, Ban Kinh tế - Ngân sách đề nghị UBND Thành phố chỉ đạo rà soát, xem xét lại định mức phân bổ một số nội dung như sau:

(1) Đối với đối tượng là người hoạt động không chuyên trách cấp xã: dự thảo đề xuất không quy định định mức khoán chi thường xuyên này do có chỉ đạo của Trung ương liên quan đến sắp xếp, bố trí người hoạt động không chuyên trách ở cấp xã gắn với việc sắp xếp lại thôn, tổ dân phố thời gian tới⁵. Trong dự toán ngân sách năm 2026, sẽ giao dự toán cho các xã, phường theo số người hoạt động không chuyên trách hiện có mặt trên cơ sở định mức đã được quy định tại Nghị quyết số 22/2022/NQ-HĐND (22 triệu đồng/người/năm). Tuy nhiên, việc xác định giao dự toán cho cấp xã trên cơ sở giữ nguyên định mức khoán chi cũ là chưa phù hợp với thực tiễn vì mức lương cơ sở đã tăng lên 2.340.000 đồng/tháng (so với mức 1.490.000 đồng của năm 2022), khiến mức khoán chi cũ không còn đảm bảo chế độ đãi ngộ tương xứng trong khi cấp xã đang gánh thêm khối lượng công việc lớn sau khi tiếp nhận nhiệm vụ phân cấp khi thực hiện mô hình chính quyền địa phương 2 cấp. Việc giữ nguyên mức khoán chi sẽ tạo ra sự chênh lệch lớn hơn về mức thu nhập giữa cán bộ chuyên trách và người không chuyên trách, dẫn đến khó khăn trong việc thu hút, giữ chân nhân sự, từ đó ảnh hưởng đến chất lượng phục vụ và sự ổn định của bộ máy. Ban Kinh tế - Ngân sách cho rằng cần xem xét điều chỉnh để đảm bảo mức thu nhập thỏa đáng cho lực lượng này, nhằm giữ vững ổn định nhân sự, tránh sự gián đoạn trong hoạt động của bộ máy chính quyền tại cơ sở.

(2) Có ý kiến của thành viên Ban cho rằng định mức phân bổ ở một số lĩnh vực (y tế, giáo dục, quốc phòng) tại một số xã, phường là chưa đảm bảo đủ nguồn tối thiểu để thực hiện nhiệm vụ được giao (có trường hợp dự toán tính theo định mức phân bổ tính trên đầu dân là không đủ để chi theo các chế độ liên quan đến con người và hoạt động thường xuyên). Đề nghị UBND Thành phố chỉ đạo rà soát lại bằng số liệu định lượng chi tiết và xác định phương án điều chỉnh, bù đắp các khoản thiếu hụt này.

2. Tỷ lệ phần trăm (%) phân chia nguồn thu giữa các cấp ngân sách thành phố Hà Nội

Năm 2026, tỷ lệ điều tiết của Hà Nội cho Ngân sách Trung ương tiếp tục được giữ ổn định là 32%, tỷ lệ phân chia nguồn thu từ các khoản thu phân chia với ngân sách Trung ương giữa ngân sách cấp Thành phố và cấp xã được xác định trên cơ sở phân chia khoản 32% này.

Với các khoản ngân sách địa phương được hưởng 100%, UBND Thành phố đề xuất duy trì nguyên tắc chuyển các khoản thu ngân sách cấp huyện được

⁵ Theo Kết luận số 163/KL-TW ngày 09/6/2025 kết luận của Bộ Chính trị, Ban Bí thư về thực hiện một số nội dung, nhiệm vụ khi thực hiện sắp xếp bộ máy và đơn vị hành chính theo các nghị quyết, kết luận của Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, theo đó: *“nghiên cứu lộ trình kéo dài việc sử dụng người không chuyên trách phù hợp với thời điểm sắp xếp lại thôn, tổ dân phố (trước ngày 31/5/2026)”*.

hưởng 100% trước đây về ngân sách cấp xã hưởng 100% đối với các khoản thu từ thuế tài nguyên từ khu vực kinh tế ngoài quốc doanh và hộ sản xuất, thuế sử dụng đất nông nghiệp, thuế sử dụng đất phi nông nghiệp, và lệ phí môn bài thu từ cá nhân, hộ kinh doanh. Với khoản thu từ lệ phí trước bạ xe máy, ô tô, tàu thuyền và tài sản khác trên địa bàn, các xã được hưởng 100%. Việc duy trì để lại 100% nguồn thu này là một giải pháp gần trực tiếp trách nhiệm quản lý thu của chính quyền cơ sở (cấp xã) với nguồn lực tài chính mà họ được hưởng, góp phần tạo động lực mạnh mẽ cho chính quyền cơ sở trong việc khuyến khích sản xuất kinh doanh và quản lý thuế trên địa bàn, tăng cường tính chủ động trong cân đối thu - chi ngân sách cấp mình. Ban Kinh tế - Ngân sách cơ bản thống nhất về tỷ lệ phần trăm (%) phân chia nguồn thu giữa các cấp ngân sách Thành phố như đề xuất của UBND Thành phố với các khoản thu nêu trên.

Với tỷ lệ phân chia nguồn thu tiền sử dụng đất, là nguồn thu chiếm tỷ trọng lớn tạo nguồn cho ngân sách địa phương để thực hiện nhiệm vụ chi đầu tư phát triển, UBND Thành phố đề xuất tỷ lệ xác định theo hướng tập trung chủ đạo về ngân sách cấp Thành phố để tạo nguồn cho triển khai các dự án trọng điểm, liên vùng và các dự án lớn, quan trọng khác thuộc nhiệm vụ chi của ngân sách cấp Thành phố. Đây là quan điểm phù hợp với yêu cầu quản lý ngân sách trong giai đoạn mới, nhất là khi quy mô của đơn vị hành chính cấp dưới Thành phố thu hẹp so với cấp huyện trước đây, tiềm năng khai thác nguồn thu từ đấu giá, đấu thầu quyền sử dụng đất của các xã/phường chênh lệch rất lớn, cần có sự quản lý tập trung hơn ở cấp Thành phố để đảm bảo điều hòa nguồn thu từ đất giữa các xã, phường, tạo điều kiện cho tất cả các đơn vị đều có nguồn cho chủ động điều hành trong chi đầu tư phát triển. Tuy nhiên, nhiều ý kiến cho rằng việc Thành phố tập trung 100% nguồn thu từ tiền sử dụng đất từ các dự án lớn (đấu giá quyền sử dụng đất đối với các tổ chức, doanh nghiệp, giao đất dự án, đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư, giao đất đối ứng dự án BT) có thể làm giảm động lực của chính quyền cấp xã trong việc tích cực tham gia vào quá trình xúc tiến đầu tư, quản lý quy hoạch, và đặc biệt là khó khăn hơn trong thực hiện nhiệm vụ giải phóng mặt bằng - những hoạt động trực tiếp tạo ra nguồn thu tiền sử dụng đất này. Tại Tờ trình, UBND Thành phố có nêu phương án hỗ trợ các xã phường có nguồn thu tiền sử dụng đất từ giao đất dự án, đấu thầu lựa chọn nhà đầu tư, đối ứng các dự án BT với mức hỗ trợ không quá 50% tỷ lệ điều tiết cho cấp xã của tiền sử dụng đất từ đấu giá quyền sử dụng đất đối với tổ chức, tuy nhiên, nội dung này chưa được thể hiện trong dự thảo Nghị quyết. Đề nghị xem xét, có phương án điều chỉnh tỷ lệ phân chia nguồn thu này để các xã có thêm điều kiện và chủ động hơn trong sử dụng một phần nguồn thu cho các nhu cầu đầu tư xây dựng cơ bản trên địa bàn, đáp ứng yêu cầu quản lý theo phân cấp hiện hành. Cũng có nhiều ý kiến đề nghị xem xét lại tỷ lệ phân chia tiền sử dụng đất thông qua hình thức đấu giá quyền sử dụng đất đối với tổ chức để lại cho các phường 20% và các xã 30% nguồn thu trên địa bàn là thấp. Đồng thời, đề nghị UBND Thành phố xây dựng, đưa vào nội dung nghị quyết của HĐND Thành phố và công khai cơ chế hỗ trợ

lại cho cấp xã một cách cụ thể, minh bạch, xem xét việc gắn nhiệm vụ, kết quả thực hiện công tác giải phóng mặt bằng với đầu tư cơ sở hạ tầng ở cấp xã.

3. Trong thời gian tới, để đảm bảo nguồn lực cho cấp cơ sở, tạo động lực cho phát triển đồng bộ và bền vững của Thủ đô, đề nghị UBND Thành phố tập trung chỉ đạo có phương án phân loại, đánh giá năng lực quản lý và triển khai nhiệm vụ đối với từng phường, xã và xem xét đề xuất cơ chế phân cấp mạnh hơn cả về nguồn thu – nhiệm vụ chi, xác định định mức phân bổ chi đầu tư và tỷ lệ phân chia nguồn thu dựa trên kết quả đánh giá năng lực của từng địa phương. Đối với các xã/ phường có năng lực yếu, định mức cần được tính toán ở mức đảm bảo tối thiểu cao hơn đối với các dịch vụ công cơ bản, hoặc cần có khoản bổ sung có mục tiêu lớn hơn để hỗ trợ xây dựng năng lực quản lý (ví dụ: đào tạo nhân sự, đầu tư công nghệ quản lý...). Đối với xã/phường có năng lực mạnh: định mức chi cơ bản có thể giữ ổn định hoặc thấp hơn, nhưng cho phép tăng cường cơ chế tự chủ tài chính thông qua việc được giữ lại tỷ lệ cao hơn từ các nguồn thu phí, lệ phí do đơn vị cung ứng dịch vụ; điều này khuyến khích tính chủ động, sáng tạo và trách nhiệm trong nâng cao chất lượng dịch vụ của chính quyền cơ sở.

4. Về dự thảo Nghị quyết

Dự thảo Nghị quyết đã được Sở Tư pháp thẩm định, đảm bảo tính hợp hiến, tính hợp pháp và thống nhất với các quy định của pháp luật có liên quan.

Ban đề nghị bổ sung, điều chỉnh nội dung của dự thảo Nghị quyết đảm bảo đầy đủ các nội dung trình, nội dung chỉnh sửa tiếp thu sau thẩm tra và biểu quyết của đại biểu HĐND Thành phố.

Ban Kinh tế - Ngân sách HĐND Thành phố kính trình HĐND Thành phố xem xét, quyết nghị./.

Nơi nhận:

- Thường trực Thành ủy;
- Thường trực HĐND TP;
- UBND Thành phố;
- Đại biểu HĐND Thành phố;
- Các Ban của HĐND TP;
- Văn phòng Đoàn ĐBQH&HĐND TP;
- Văn phòng UBND TP;
- Các Sở: Tài chính, Tư pháp;
- Lưu: VT, KTNS_H

TM. BAN KINH TẾ - NGÂN SÁCH

TRƯỞNG BAN

Hồ Vân Nga